

TRAGOM - Građevinske firme još ne vide efekte obećane državne pomoći Autor: Lj. Bukvić, K. Živanović Beograd - Iako je još s proleća prošle godine država obećala da će posebnu pažnju posvetiti zbog krize posustalom građevinarstvu, s obzirom da aktivnosti u toj grani povlače za sobom još oko 30 delatnosti, izgleda da je sve ostalo na rečima. Prema anketi koju je uradila Privredna komora Srbije obim rada u građevinarstvu je u martu ove godine opao za 71,7 odsto u odnosu na isti period prošle godine.

"Ova grana je u najvećoj krizi od njenog nastanka i samo tokom prošle godine 50 odsto preduzeća je smanjilo broj radnika, a među anketiranim čak 71 odsto je izjavilo da su u strašnim problemima, dok je 26 odsto onih koji jedva uspevaju da ostanu likvidni", rekla je juče savetnica u PKS Ljiljana Pejović na skupu koji je organizovao Samostalni sindikat građevinara. Ona je naglasila da bi sutra u Vladi trebalo da se razgovara o formiranju novog radnog tela koje bi se pozabavilo strategijom o izbacivanju građevinske industrije iz krize. Podsetimo, početkom godine već je bila formirana jedna radna grupa, na čelu sa ministrom za životnu srednu i prostorno planiranje Oliverom Dulićem, koja je trebalo da pronađe rešenja za goruće probleme u toj grani. Šta bi bio posao novog radnog tela još se ne zna, ali ono što je do sada izvesno to je da propisi i zakonska regulativa u toj oblasti kasne a da čak i firme koje imaju planove, ne mogu da uđu u investicije jer lokalne samouprave kasne sa izdavanjem lokacijskih dozvola. Mnogima to predstavlja problem jer su uzele bankarske kredite za projekte koje ne mogu još da realizuju i ponude tržištu, pa mnoge firme iz te grane tvrde da su na ivici stečaja.

- Vlada vodi katastrofalnu politiku, trenutno imamo oko 3.500 radnika na plaćenom odsustvu, a mašina i kranova gotovo da nema na ulicama", rekao je predsednik Gradskog odbora Samostalnog sindikata građevinara Milorad Milović Milović. I prema rečima predsednika Samostalnog sindikata građevinara Srbije Duška Vukovića položaj radnika u građevinskom sektoru je jako loš. "Radnici primaju plate koje su od 10 do 15 odsto niže od republičkog proseka i ako se ovako nastavi ne vidimo našu perspektivu. Mora da se napravi atmosfera kako bi se privukli oni koji su zainteresovani za ulaganje i država mora hitno da donese neke mere," rekao je Vuković. On je podsetio da u savremenim evropskim državama građevinska industrija čini od 10 do 12 odsto od ukupnog BDP-a, a da je Srbija spala sa ranijih pet do šest odsto na svega tri u poslednje dve godine, što je dovoljan pokazatelj u kolikoj se krizi naša zemlja nalazi. Sindikati su zatražili da država uradi reviziju privrednog razvoja Srbije, da dodatno obrazuje radnike, smanji poreze i doprinose, oslobodi dažbina prema državi sve izvođače radova u inostranstvu, ali i formira telo koje bi nadgledalo kako se te mere sprovode.

Lista zahteva prema državi kojima bi se podstakla građevina time nije iscrpljena, a na još jednom od jučerašnjih skupova u prestonici, privrednici su nadležne podsetili da potreba za efikasnijim korišćenjem energije i nove tehnologije zahtevaju i prilagođavanje propisa. Samo korišćenjem energetski efikasnog građevinskog materijala godišnje bi se uštedelo od 25 do 30 odsto energenata, odnosno nekoliko stotina miliona evra - ukazao je Markus Pikler, predstavnik austrijske kompanije Alas holding na jučerašnjoj tribini "Srpsko građevinarstvo na putu energetske efikasnosti". Pikler je naglasio da u poređenju sa Austrijom, domaćinstva u Srbiji troše četiri puta više energije samo za grejanje, kao i da smo druga zemlja u jugoistočnoj Evropi po zavisnosti od uvoza energenata.

U Srbiji najviše energije potroši se u industriji, transportu i građevinarstvu, dok prosečno domaćinstvo 70 odsto energenata koristi za zagrevanje objekata. Trećina te energije izgubi zbog loše gradnje, neodgovarajuće debljine zidova i loših izolacionih materijala, saopšteno je na skupu gde je, između ostalog, kompanija Zorka opeka predstavila energetski efikasan materijal "klimablok". Međutim, građevinarima i proizvođačima koji su spremni da proizvode nove materijale i da grade energetski efikasnije objekte, problem predstavlja nedostatak propisa kojima bi to opredeljenje bilo stimulisano. Milena Gojković-Mestre, direktorka kompanije Beodom, naglasila je da su dve niskoenergetske stambene zgrade, koje je ta firma izgradila, bile skuplje nego da su gradili obične energetski neefikasne zgrade. "To će našu zemlju u budućnosti skupo koštati, i hitno je potrebno da se promeni pravna regulativa, pre svega Pravilnik o energetske efikasnosti" ukazala je Gojković-Mestre.

To je, inače samo jedan u nizu akata koji moraju biti promenjeni, ali problem je i to što se ne poštuju uredbe i pravilnici koji su već doneti, kao na primer nedavno doneta odluka o prebacivanju nadležnosti za izdavanje lokacijskih dozvola sa Ministarstva na opštine.

Dug put do energetskog pasoša

- Cena energenata na svetskom tržištu raste, a dodatni problem Srbije je to što je visoko zavisna od uvoza. Građenjem energetski efikasnih objekata, ne samo da bi taj problem bio ublažen, nego bi bili ispunjeni i standardi koje nalaže Evropska unija. Jedan od njih je i uvođenje "energetskog pasoša" koji svaka zgrada mora da ima, bilo stara, bilo u izgradnji, koji pokazuje kolika je potrošnja energije, odnosno energetska efikasnost objekta. To je standard u EU i dokument služi za odobravanje subvencija za gradnju - kaže Markus Pikler, predstavnik austrijske kompanije Alas holding.